

CAMILLVS
PRINCEPS. ROMANVS

PAMPHILVS
PRINCEPS. ROMANVS

v. d. P. 1612. aetatis. annos. 40.

L. Vacher. Sculp.

VILLA
PAMPHILIA.

EIVSQVE

PALATIVM.
CVM SVIS PROSPECTIBVS.

STATVAE, FONTES, VIVARIA,
THEATRA, AREOLAE, PLANTARVM,
VIARVMQVE ORDINES,

Cum eiusdem Villæ absoluta Delineatione.

R O M A E,

Formis Io. Iacobi de Rubeis, apud Templum S. Mariæ de Pace.

CVM PRIVILEGIO S. PONTIFICIS.

SUPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. P. Sac. Pal. Apost. Mag.
I. de Angelis Archiep. Vrbis. Vicef.

Imprimatur. Fr. Hyacinthus Libellus Sac. Pal. Apost. Mag.

ILLVSTRISSIMO, ET EXCELLENTISSIMO
D. PRINCIPI
D. IOANNI BAPTISTAE
PAMPHILIO.

IOANNES IACOBVS DE RVBEIS FELIC.

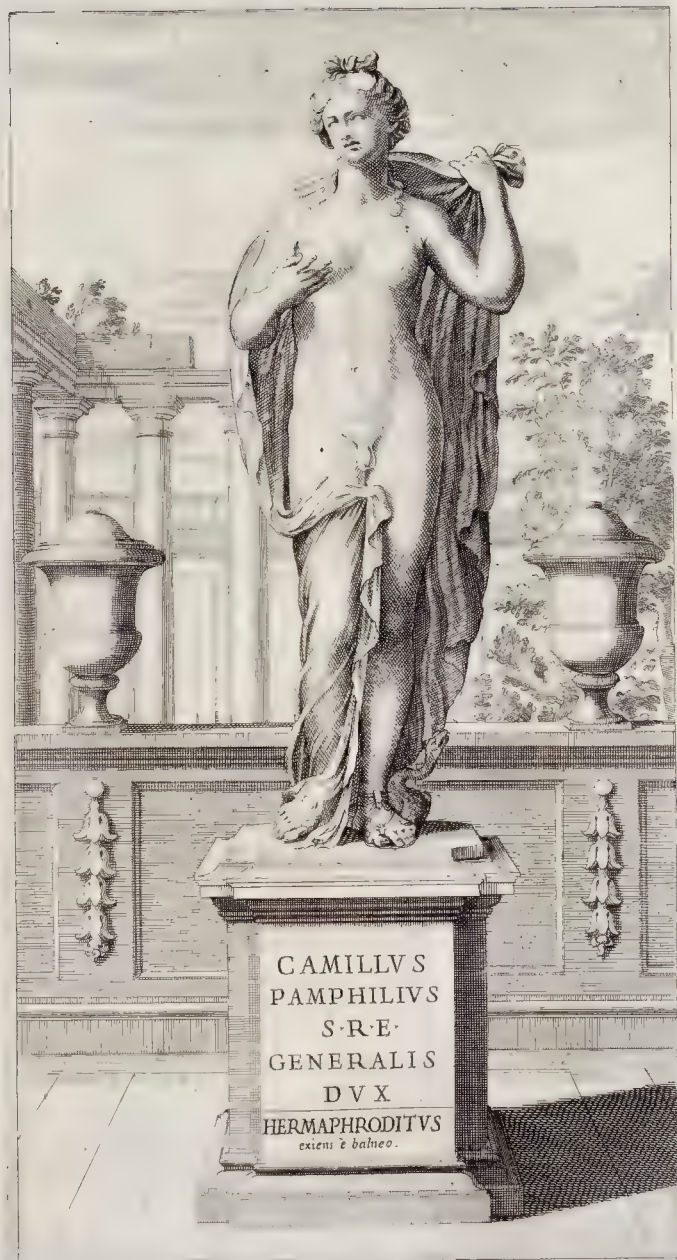
MAGO non Tua, sed Parentis, quam hoc splendide magnificentiæ opus in fronte præfert (*Excellentissime Princeps*) latis indicat Te esse quàm studiosum gloriæ alienæ, tam negligentem Tuæ: Vnde mihi vel parce de Te dicere metus est. Sed imposta linguæ necessitate silendi, facundius de Te loquentur cuncta, quæ hic extant præclarissimorum operum immortalia monumenta, quibus irasci non poteris quasi nimis honorificis, cum à Te suum decus acceperint, & pretium. Romanæ incrementa amplitudinis migrasse per Te videntur in hereditarium Familiæ Tuæ negotium, dum illis nobilium curarum tantum impertis, quantum nullis alijs rebus exercitum Principem fatigaret; In hoc etiam æmulatus Martius Tuos, qui urbanæ magnificentiæ metas constituisse visi sunt, nisi Tu vnus transgredi ausus esses, cui ingentum est à Natura, vt ista altitudine animi omnia exuperes, & alieni culmen honoris vix patiaris initium Tui. Magnus Patruus Tuus INNOCENTIVS X. P. M. nulli Romanorum Pontificum prudentia, iustitia, magnitudine animi in administrando Christiano Orbe secundus, magnificentiæ verò in exornanda Vrbe omnibus ferè superior est habitus iudicio Principum, & plausu Populorum. Quatuor enim eius frequentioribus locis eam quasiuit ornamentorum superbiam, & pretio rerum, & opere Artificum, vt Vaticana, & Lateranensis Aedes suum reuixisse Constantinum crediderint, dum gemina hæc Christianæ Sacrarie Religionis spirare voleit augustius, atque diuinius, extantibus adhuc adoratae antiquitatis vestigijs miram concilians gratiam nouitatis: Agonale verò forum, & collis Capitolinus laureatam Cæsarem amplitudinem despexisse, & desiderium deposuisse videntur spectaculorum, ac triumphorum, cum hic extructa in regia perpetuum agat magnificentiæ triumphum; illic in amplificato nobilissimæ plateæ ambitu, & regalibus ædibus exornato, Ciuium, Aduenarumq. defixos oculos teneat Pyramis illa immanibus subnixâ molibus, libratumq. miraculum PAMPHILIÆ Celsitudinis. Ad æternitatem verò norminis Principis Parentis Tui cum cætera laudes omnes conspirent, non vltima sanè accedit splendida beneficentiâ, per quam tum homines, tum ipsos sibi visus est deuincire Cælestes. Nam præter magnificentissimas aedes, & pares regijs Hospitijs domos, Diuorum illustrando cultui tot Romæ, hoc est in Vrbe miraculorum compendio miracula posuit, quot extruxit Aras, Sacella, Tempa, tot autem extruxit, ac tam superba, vt Vrbem obeunti difficile sit longius intendere obrutum, quin incurrat in aliquod PAMPHILIÆ pietatis, ac magnificentiæ insigne vestigium. Hæc tamen Maiorum Tuorum amplitudo, cui terminos præscripsisse videbantur Sacrorum, profanorumq. prodigia adificiorum, mirum quantum in Te transfusa accepit incrementum dignitatis, & gloriæ. Cuncta enim quæ Parens Tuus magnificè inchoauit, Tu magnificentijs prosecutus, non modo supra illius mentem, sed supra spes etiam, & vota Romanorum amplificas, exornas, & impendijs planè Regijs absolutissimè perficis. Sed ista vt aliorum sunt opus Artificum, ita alterius erunt argumenta Laudatoris. Vnum Tibi offero meis elaboratum

ratum Typis Rus suburbanum; in quod ad publicas Ciuum, Exterorumque delicias per Alexandrum
 Argardium Architectum (cuius in animosis inuentis suum reducem gloriatur Roma Vitruuium, & in-
 spirantibus simulacris reduuium Policleti manum veneratur) tantum congesti ornamentorum, quan-
 tum in omnibus alijs pulcherrimis Urbis Villis, & Hortis parita est artis industria, & indulgentia Na-
 tura: itaut vnum hoc opus nullis immanis opulentiae operibus inuideat, inuidiam sane faciat vniuersis.
 Quidquid hic intueberis auctum gratius, perpolitum operosius, absolutum magnificentius, Tuum reco-
 gnosces. Amplificatam nouis substructionibus, & splendido Theatro sublimem domum pretiosissima
 supellectile intruxisti. Phidiacis signis non inferiora prostant marmorea Simulacra. Apelleis tabulis co-
 loratae ad miraculum tela coequantur. Areas nouis fontibus nobilitasti, fontes nouis aquarum lufibus
 imbuisti, in obsequium Tui suas leges dedifcente Natura. In triplicem verò partem Rure diuiso, tri-
 plex voluisti perennare magnitudinis Tuae prodigium; perpetuum Ver in areolis florum toto anni decursu
 velut in orbem stata vernantium tempestate; in densis Nemoribus multiplices viarum cursus, & flexus
 mira arte elegantissimos Arborum ordines partientes; in septis ad paratiorem praedam conclusis amulan-
 tes humanitatem Principis feras. Quas operis Tui delicias tum publicas maxime effecisti, cum visus es
 velle circumdato sumptus ingentis muro priuatas. Seruasti enim oculis Urbis, dum clauderes, non
 interdixisti; & ne nimis cito deliciae suae Romanis perirent, custodiri voluisti. Dignus profecto Principe
 labor aeterna populorum voluptas. Quod facilius es consecutus, cum delineas pulcherrimorum operum
 imagines praelo meo committendo, quas vni Urbis elaboraueras delicias; Orbi exposuisti vniuerso. Sed
 decora haec maxima, & satis, superque ad impertiendam vel augusto Regnatori immortalitatem, cate-
 ris tuis laudibus penè obruuntur. Grandius aliquid habet, quod in Te Roma suscipiat, virtutes Tuas,
 prudentiam vel à puero maximis in rebus senile iudicium pratergressam; moderationem animi quan-
 tam magna fortuna vix capit; beneficentiam supra ipsam audaciam mortalium votorum; pietatem, ac
 Religionem vix consequentibus aetatibus sperandam parem, vt videlicet quas Tibi Superum Aedes exor-
 nandas immensis opibus proposueras, Sanctissimis exemplis consecraret. Fortunet Christiano Principe
 tam dignam indolem Deus, & Nestoreos indulgeat annos, vt Te suis delicijs Roma, diuissimè per-
 fruatur, & habeat, quod Ciuibus, Aduensisque proponat Romani Principis exemplar absolutissimum.
 Vale.

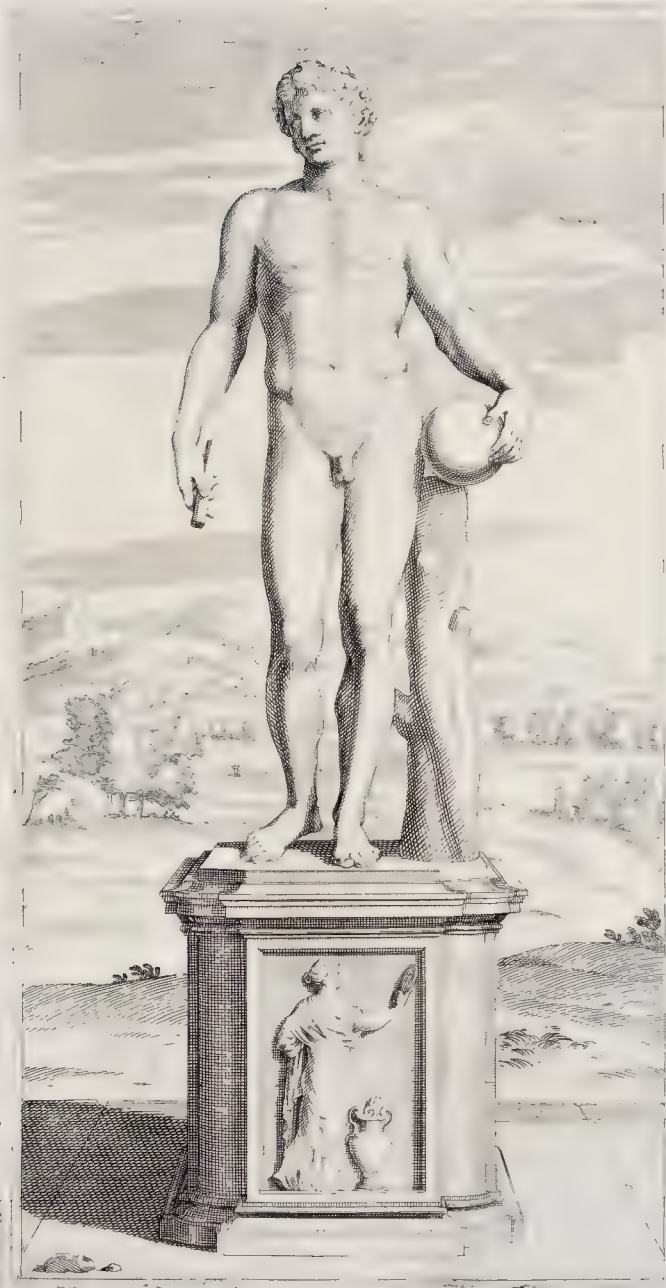

EVTERPE
*Dulci loquis calamos Euterpe
flatus urget*

HERCVLES IVVENIS

*siue Heraclearum Heros Herc
culis insignibus, ipsum stirpis
nunc auctorem referens.*

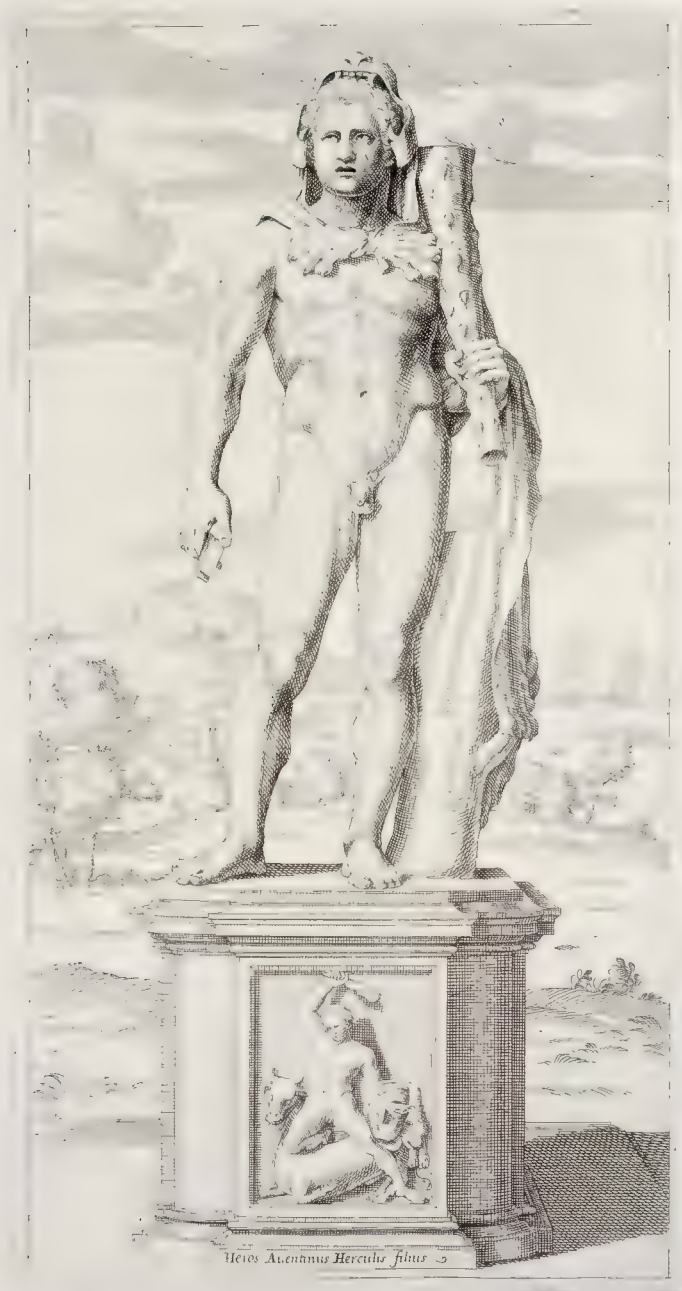

HEROES AUGUSTUS HERCULES FILIUS

SACRIFICANS
ex quo Romanae togae modus
et forma

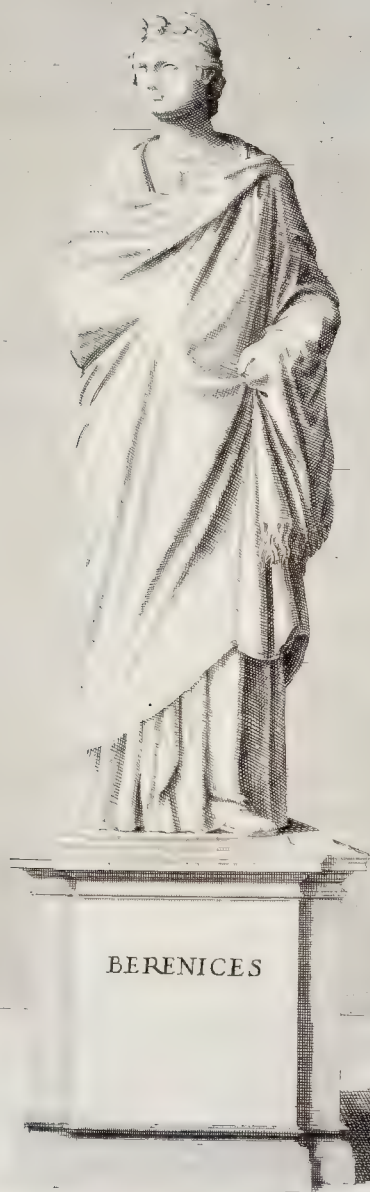

CERES

Spicas et papavera preferens

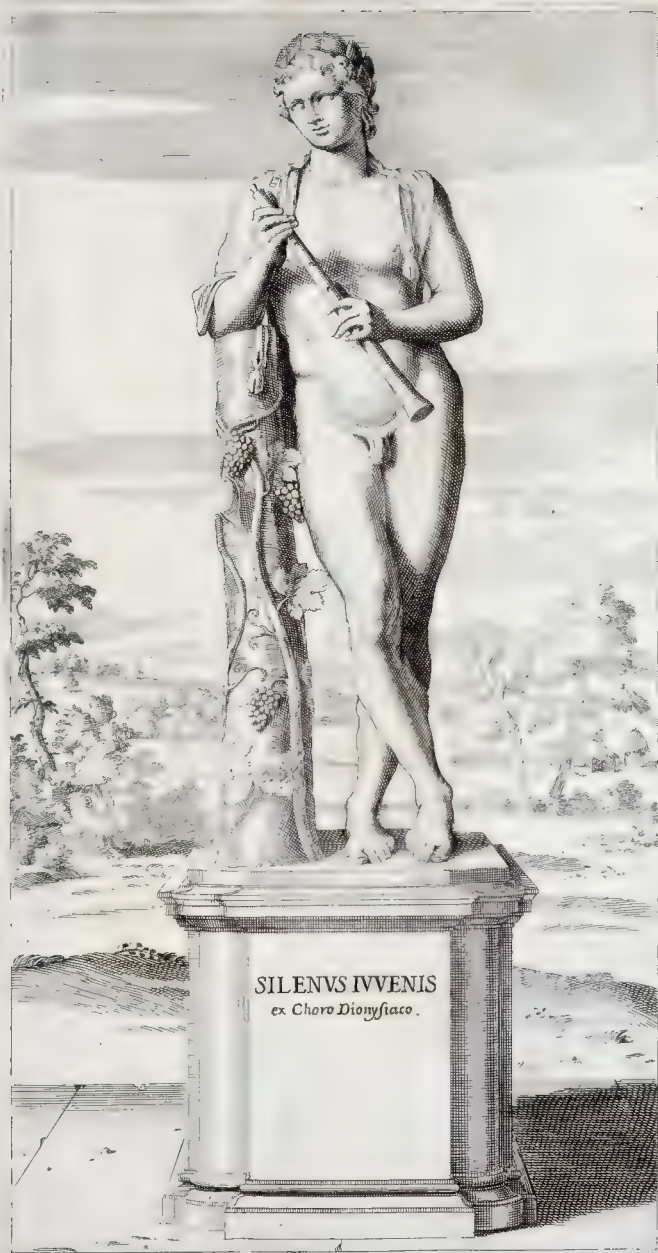

BERENICES

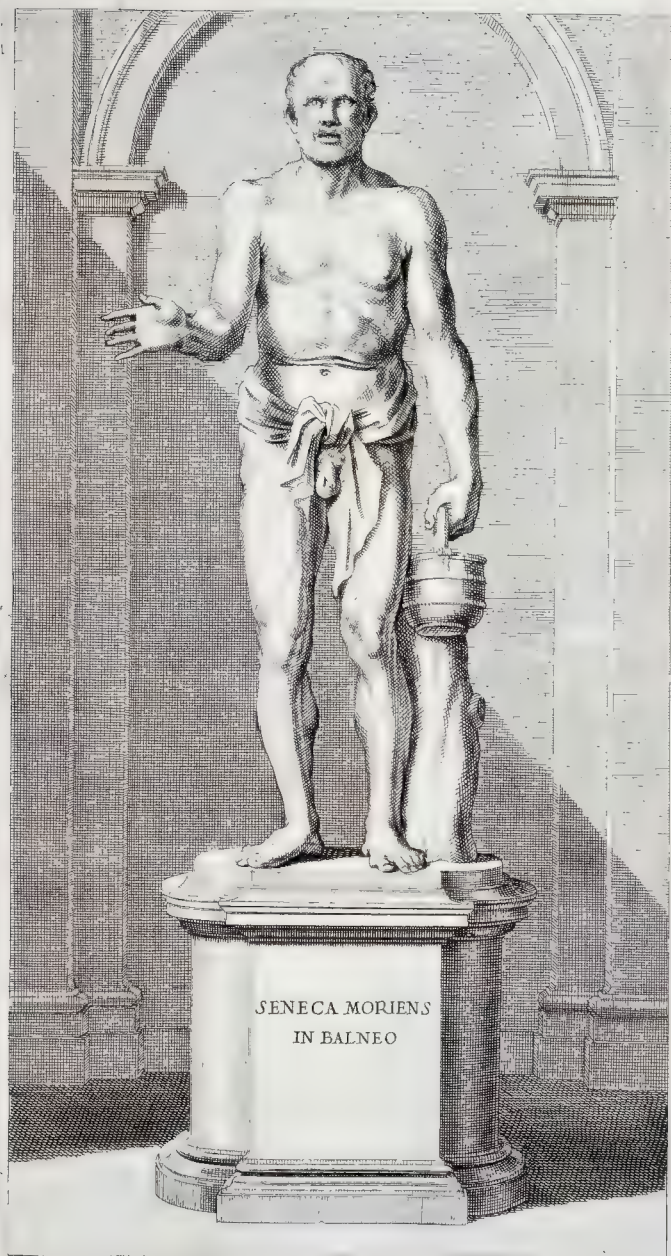

HEROINA GRAECA
sive
Poetria carmina dicens

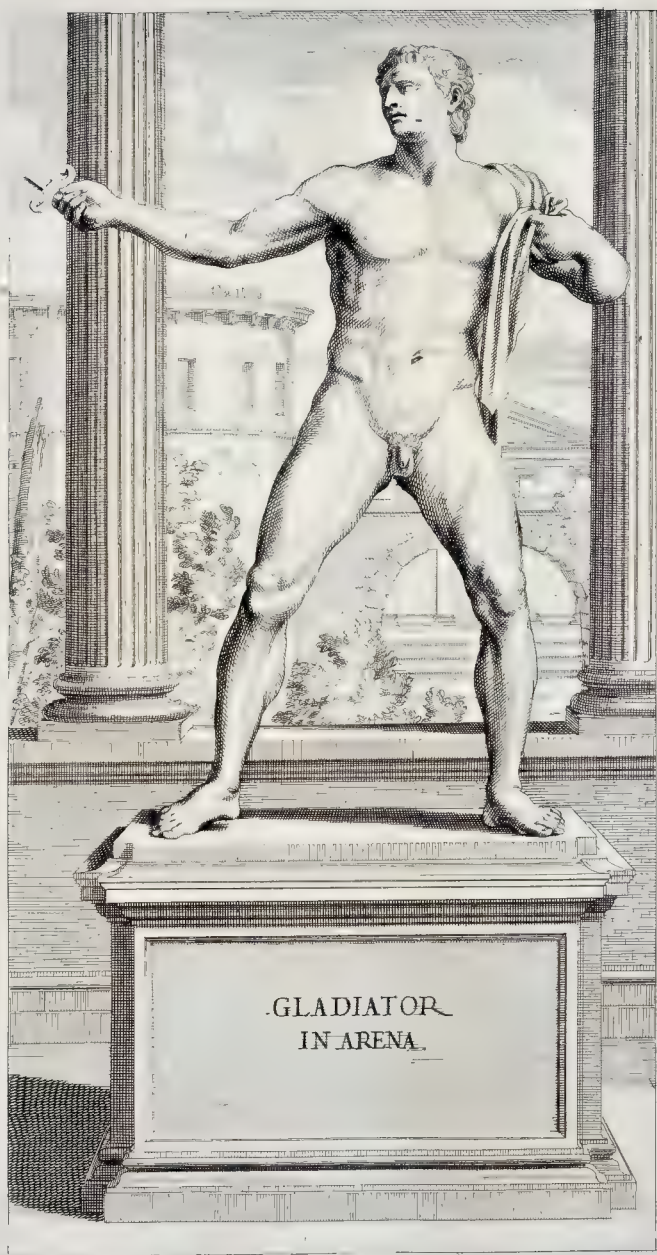

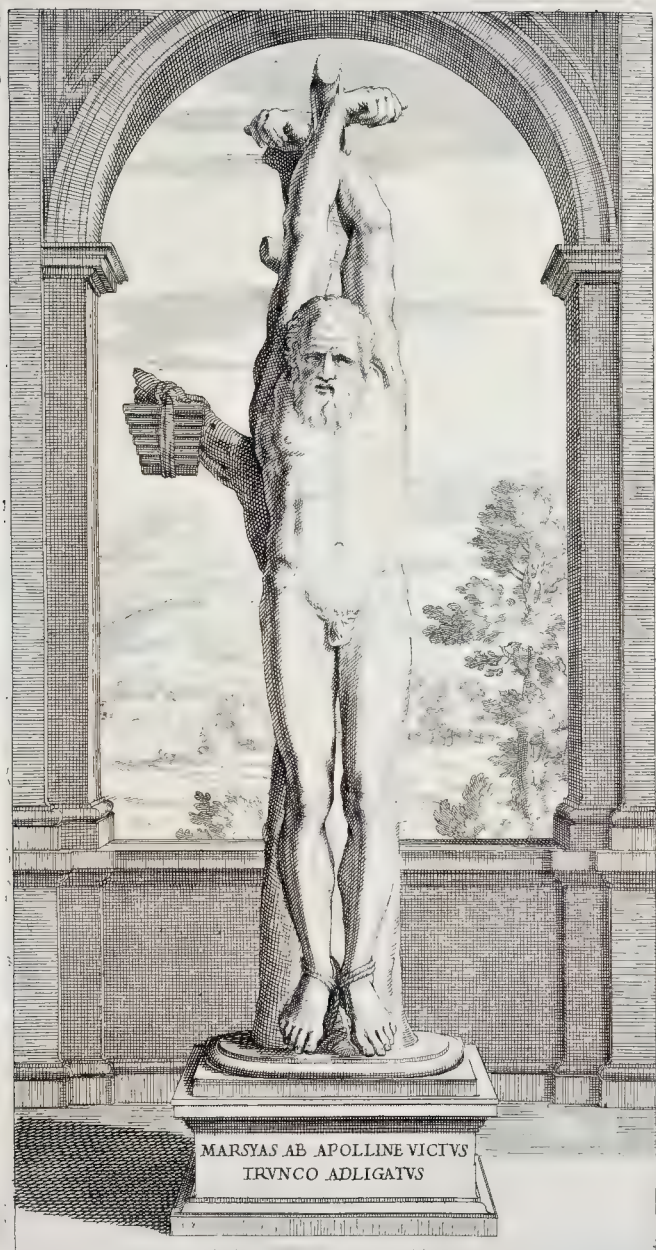

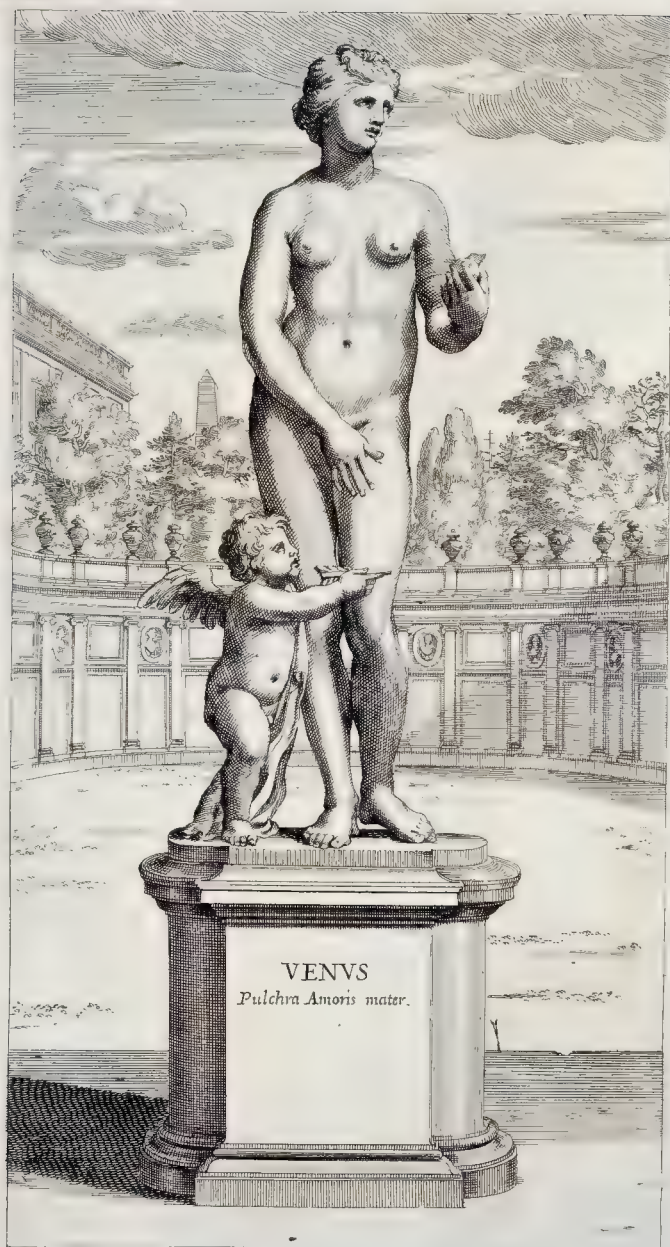

MARSYAS AB APOLLINE VICTVS
TRVNCO ADLIGATVS

IVLIA AVGVSTA
IMP. CÆS. L. SEPTIMI
SEVERI.

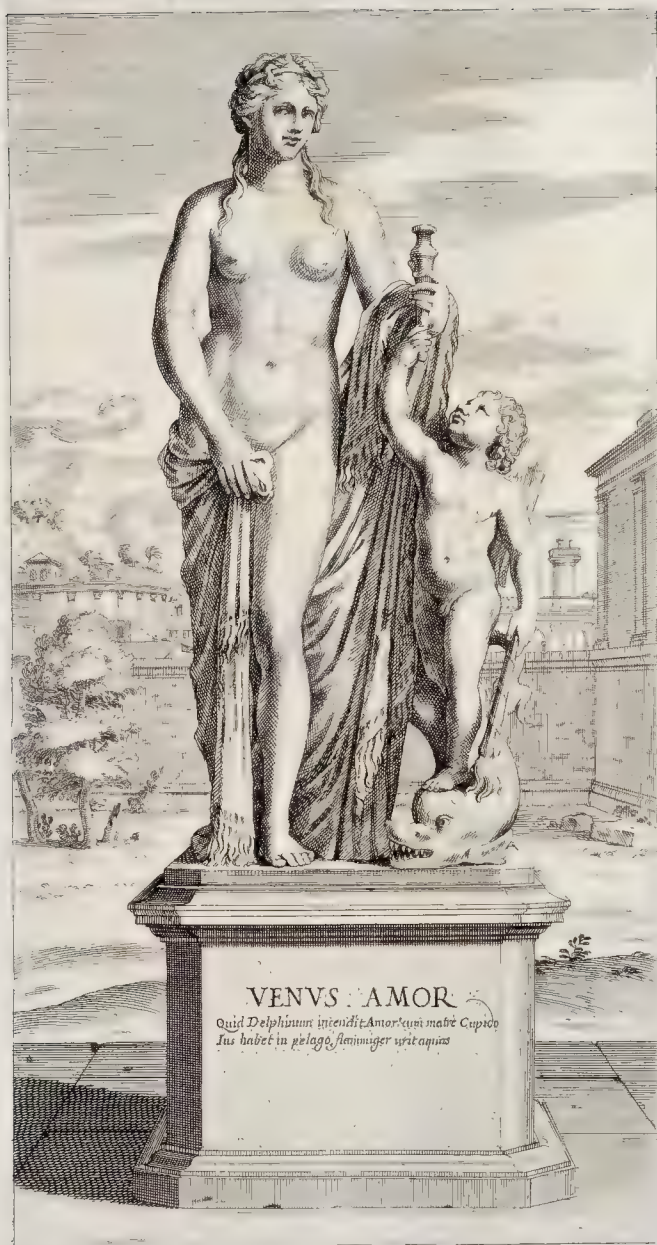

CYBELE
*Sive Imo Iyria, ac Dea Syria
a leone useta.*

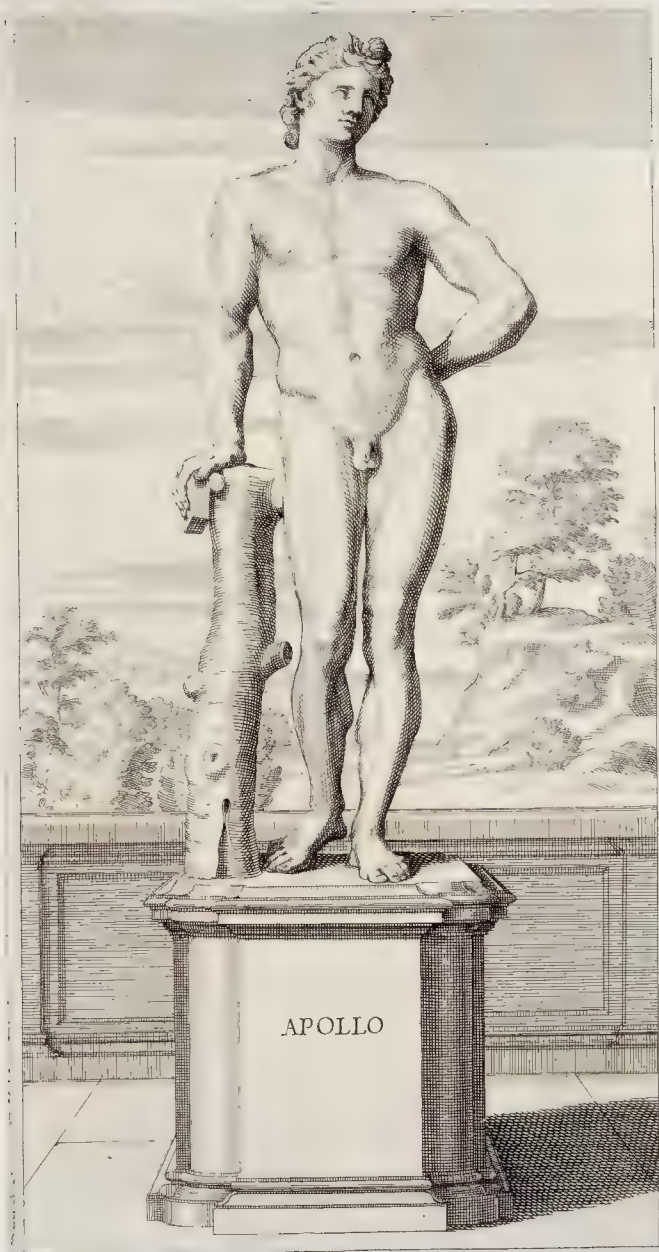

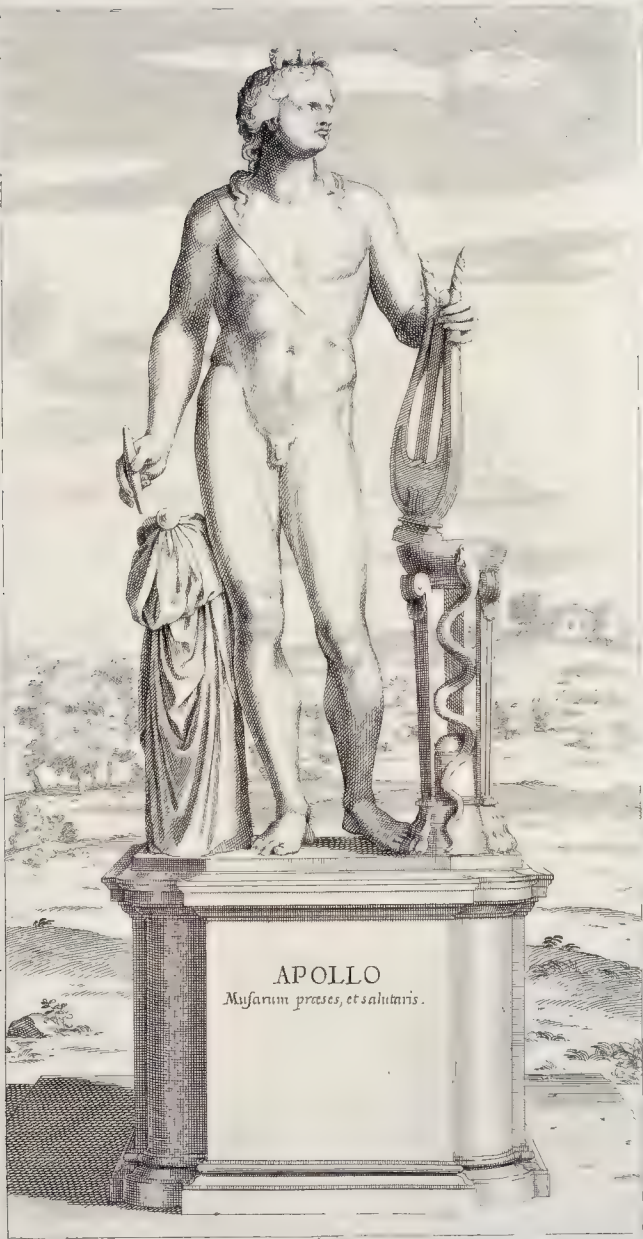

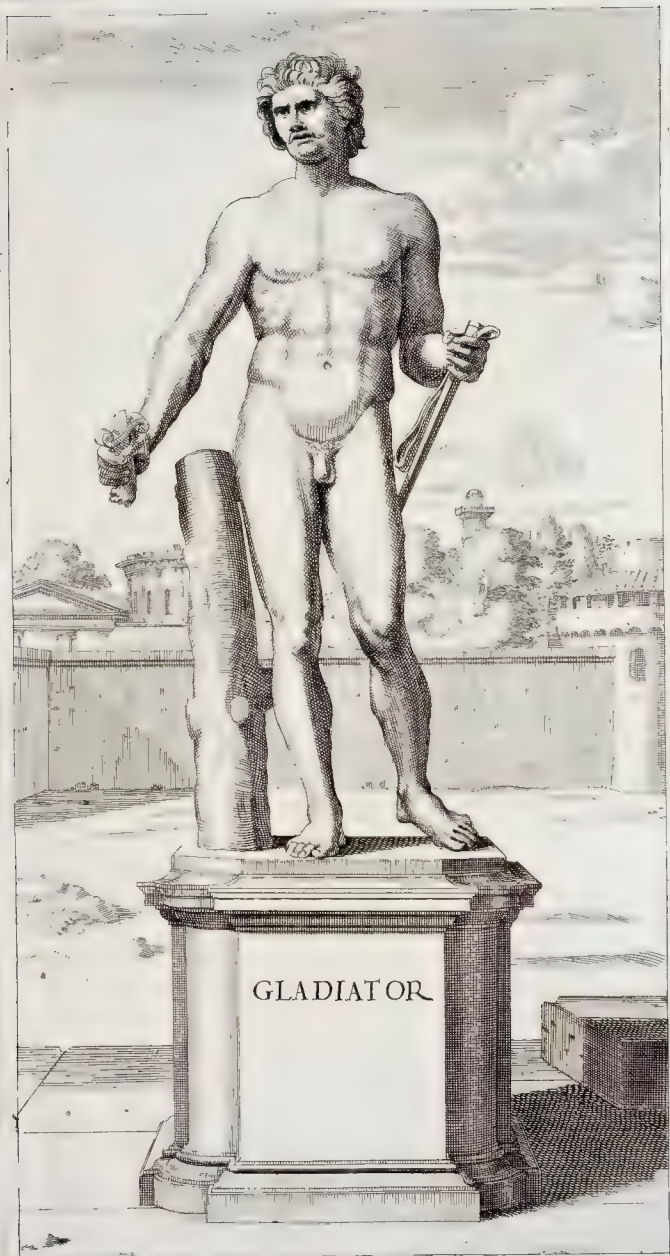

APOLLO
Musarum praeses, et salutaris.

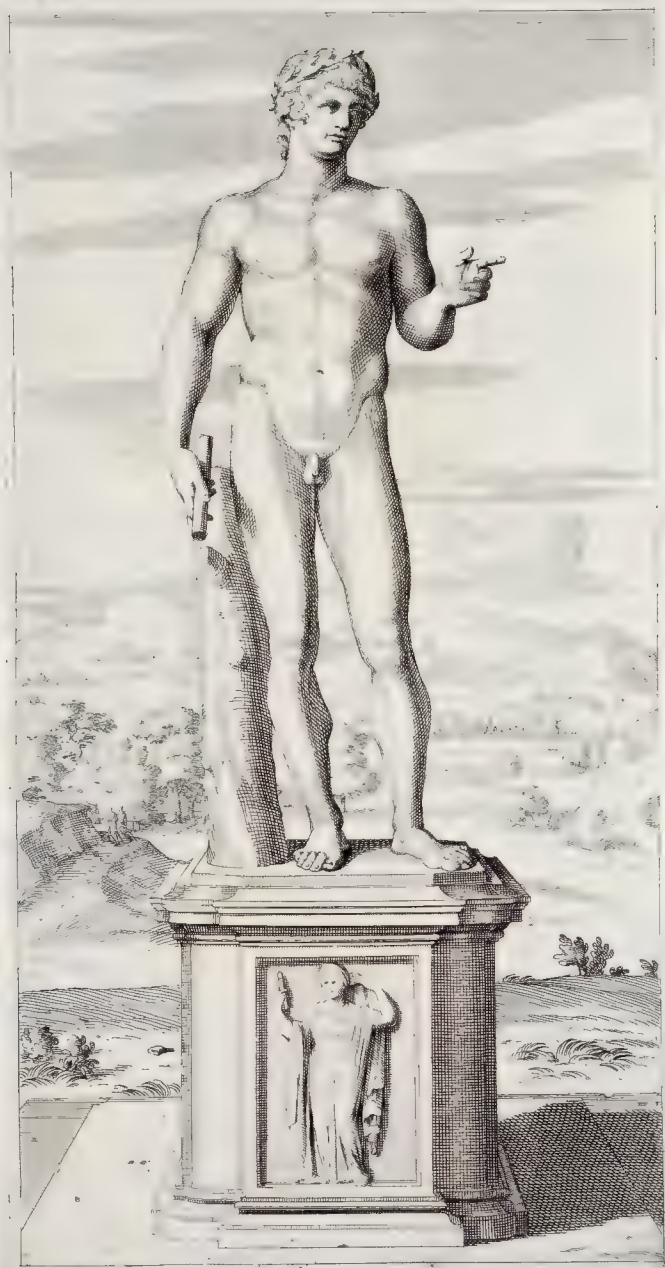

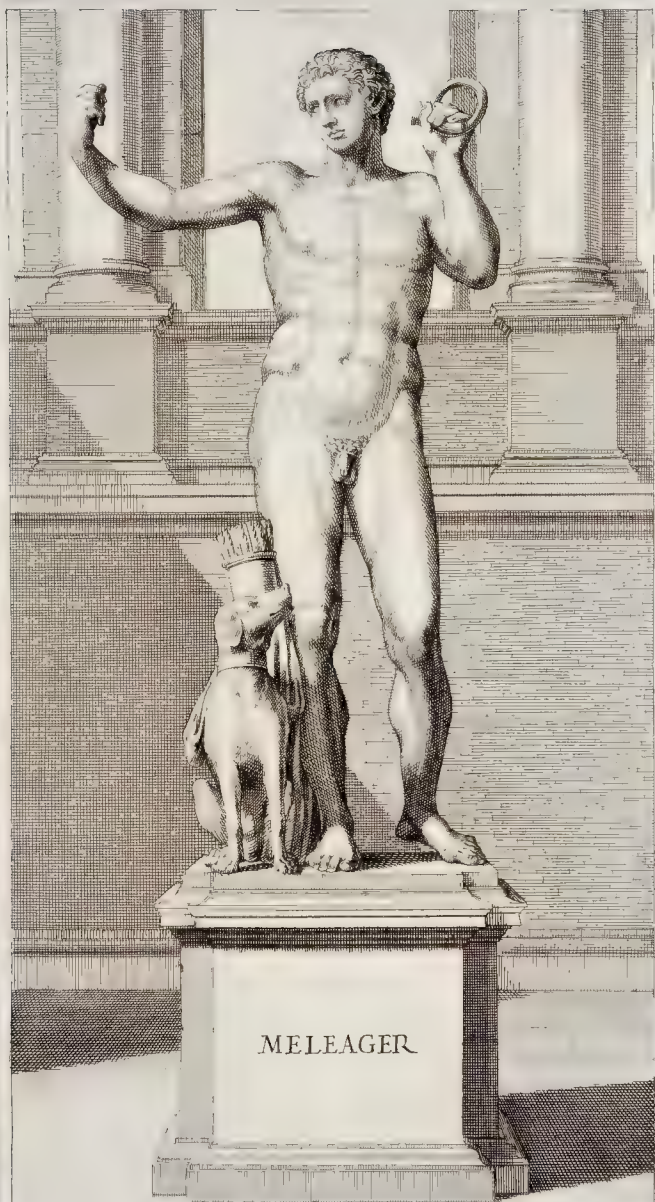

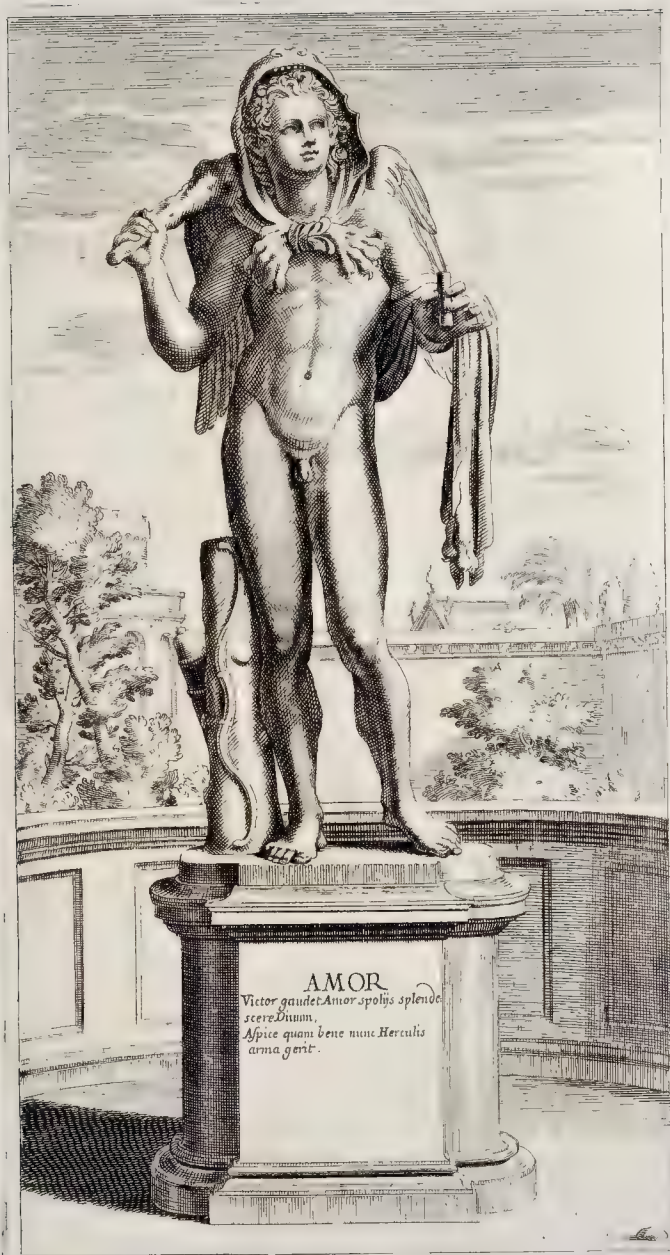

MELEAGER

AMOR

Victor gaudet Amor spolijs splende-
scere Divum,
Aspice quam bene nunc Herculis
arma gerit.

IMP. C. M. OPEL. SEVERVS MACRINVS AVGVSTVS.

IVLIA AVGVSTA IMP. CAES. L. SEPT. SEVERI.

M. AVRELIVS. ANTONINVS. AVGVSTVS.

HOMERVS.

DRVSVS CAESAR. TI. AVG. E. DIVI. AVG. N.

L. VERVS. AVGVSTVS.

APOLLO.

HEROINA . GRAECA .

LIVIA.
sive IULIA AVGVSTA.

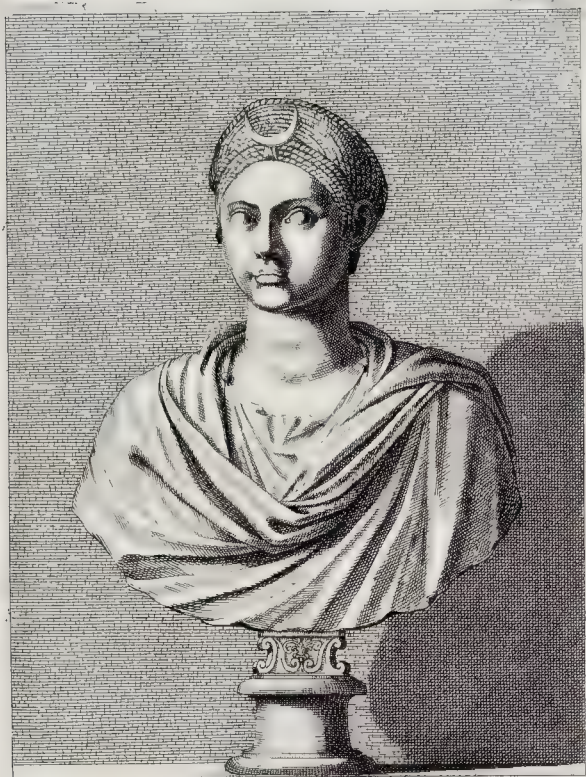
HEROINA

TI. CLAVDIVS CAESAR AVG .

MATIDIA AVGVSTA. MARCIANAE AVGV. FILIA. capite lunato
inter Divas relata.

IVLIA AVGVSTA IMP. CAES. L. SEPTIMI SEVERI.

HEROINA

BRITANNICVS IMPER. CLAVDII FILIVS. *puerili aetate.*

IVLIA PAVLA AVGVSTA M. AVREL. ANT. ELAGABALI.

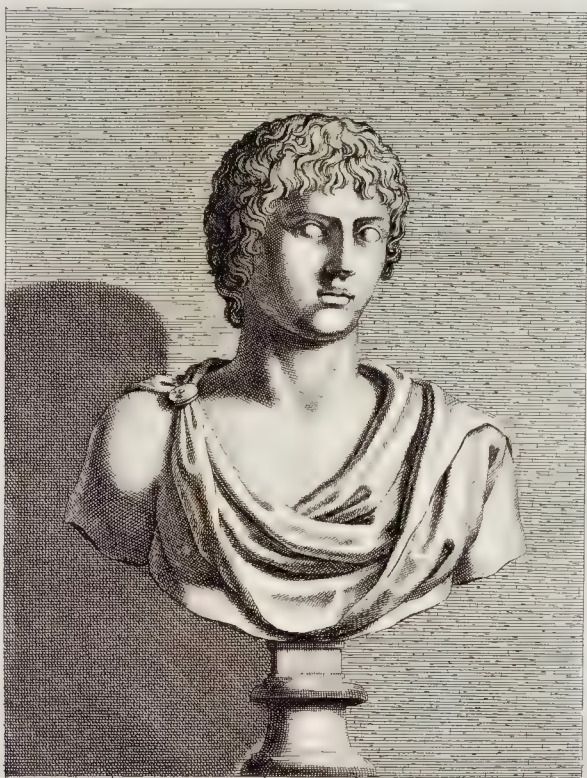
CRISPINA AVGVSTA .M.COMMODI.AVG.

M. AVRELIVS. CAESAR. ANTONINI AVG. PII. FILIVS.

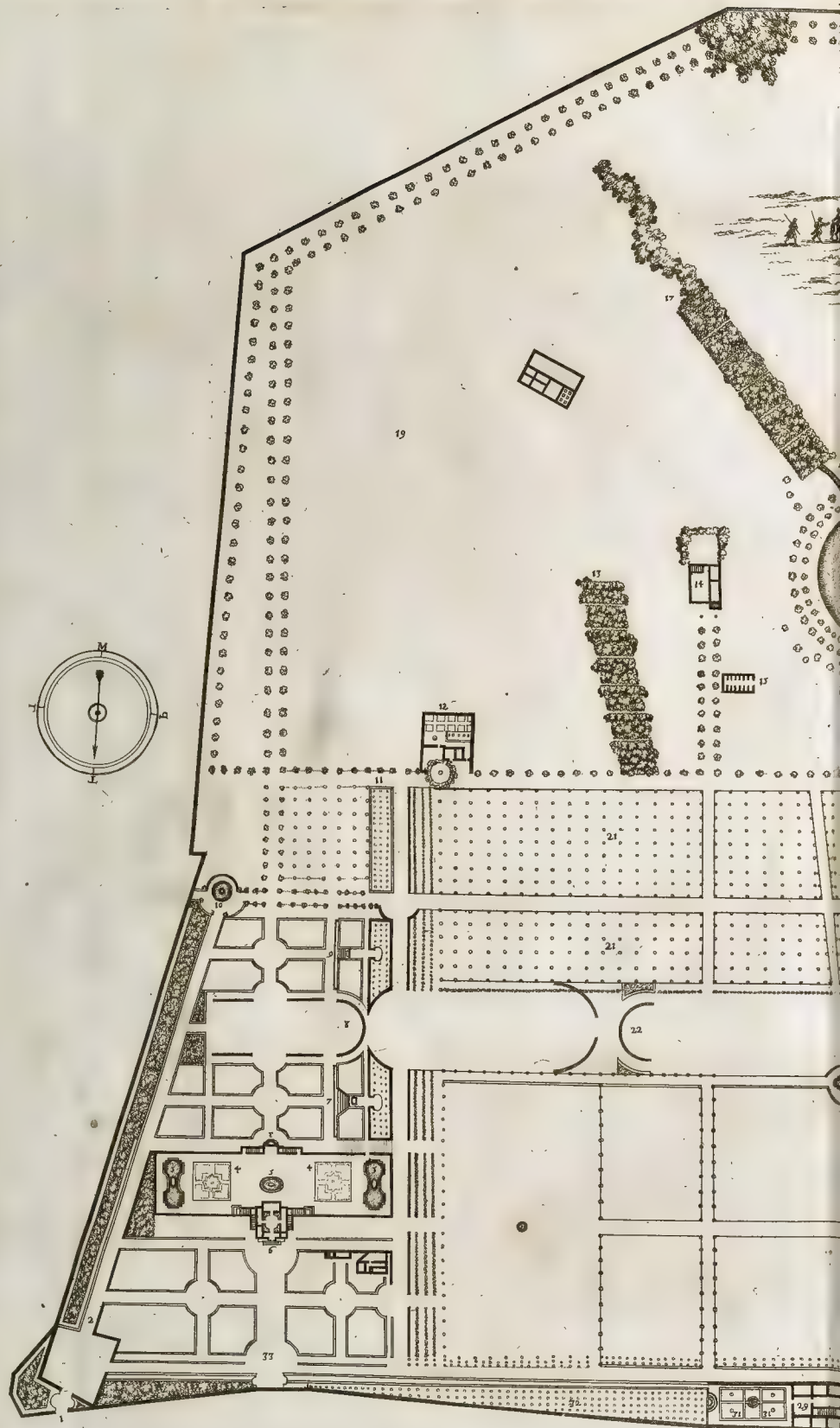
ANTINOVS.

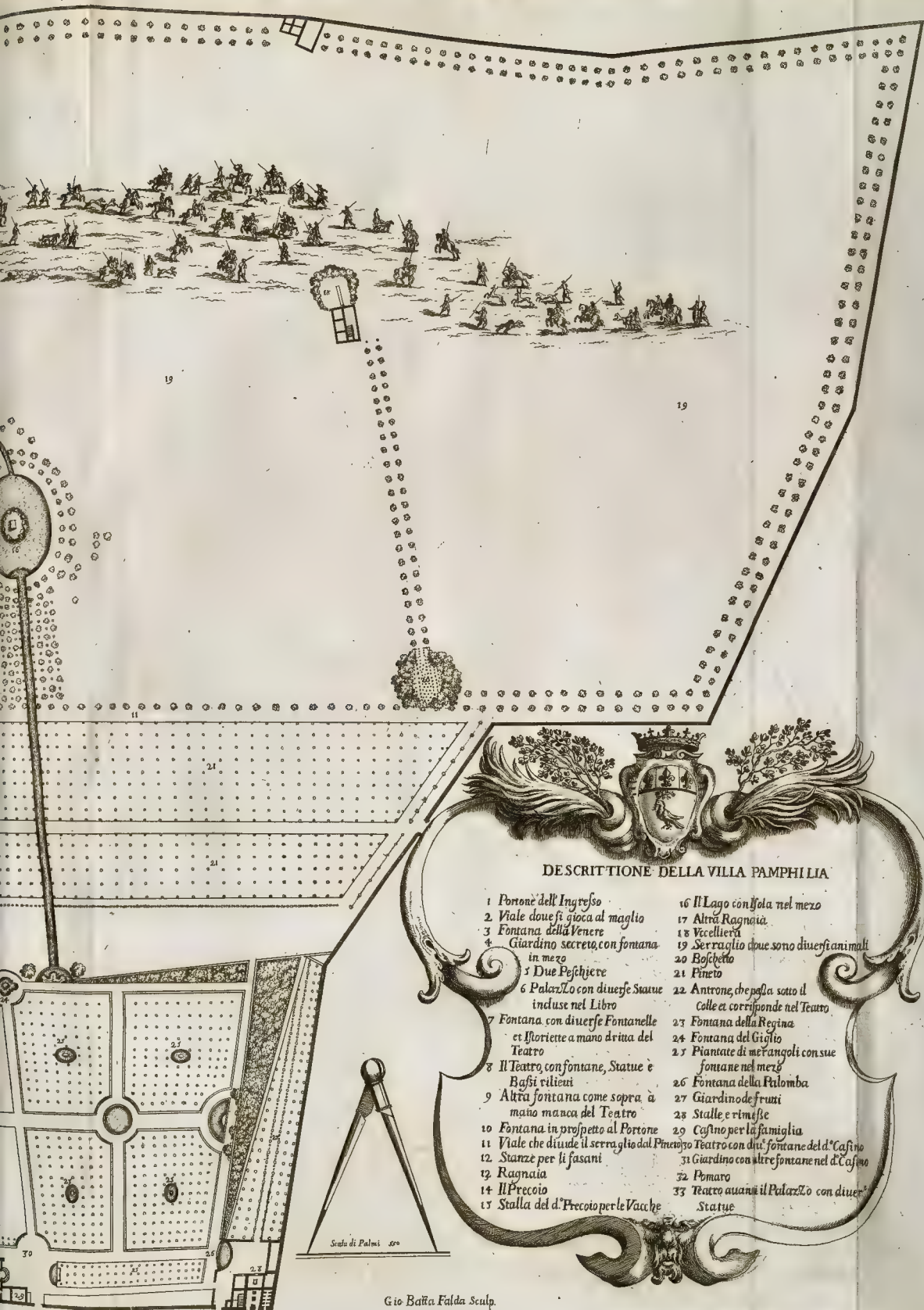

MARCIANA AVGVSTA SOPOR IMP. TRAIANI.

DESCRITTIONE DELLA VILLA PAMPHILIA

- 1 Portone dell'Ingresso
- 2 Viale dove si gioca al maglio
- 3 Fontana della Venere
- 4 Giardino segreto con fontana in mezzo
- 5 Due Pezchiere
- 6 Palazzo con diverse Statue incluse nel Libro
- 7 Fontana con diverse Fontanelle et sfiorite a mano drina del Teatro
- 8 Il Teatro con fontane, Statue e Bassi rilievi
- 9 Altra fontana come sopra a mano manca del Teatro
- 10 Fontana in prospetto al Portone
- 11 Viale che divide il serraglio dal Pinajo
- 12 Stanze per li fasani
- 13 Ragnaiola
- 14 Il Precoio
- 15 Stalla del d. Precoio per le Vacche
- 16 Il Lago con l'isola nel mezzo
- 17 Altra Ragnaiola
- 18 Vicelliera
- 19 Serraglio dove sono diversi animali
- 20 Boschetto
- 21 Pineto
- 22 Antrone che poggia sotto il Colle et corrisponde nel Teatro
- 23 Fontana della Regina
- 24 Fontana del Giglio
- 25 Piantate di mer angoli con sue fontane nel mezzo
- 26 Fontana della Palomba
- 27 Giardino de frutti
- 28 Stalle e rimesse
- 29 Casino per la famiglia
- 30 Teatro con due fontane del d. Casino
- 31 Giardino con altre fontane nel d. Casino
- 32 Pomaro
- 33 Teatro avanti il Palazzo con diverse Statue

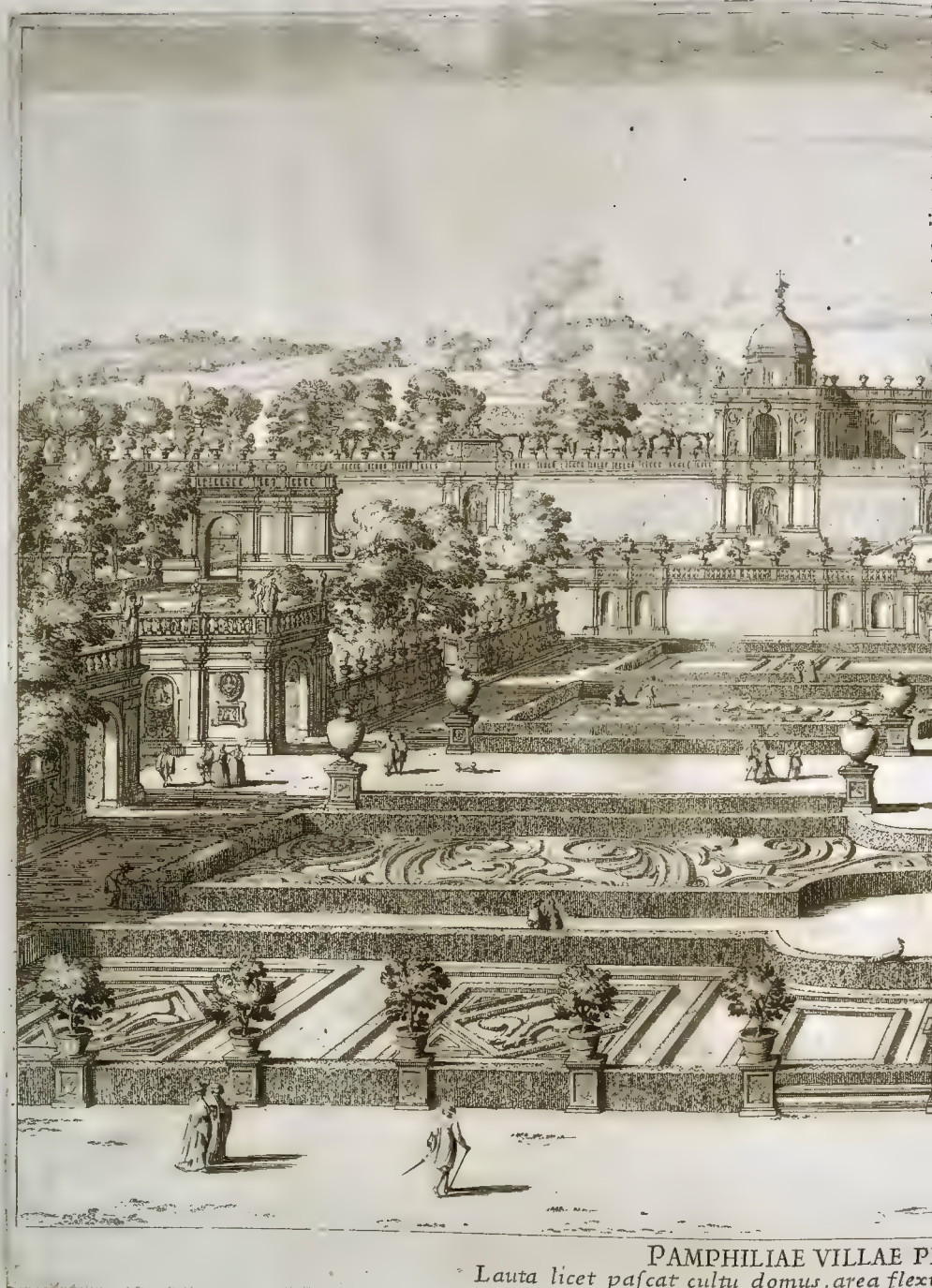

- PAMPHILIAE VIL
Quę spatioſa domus auguſtę cernere fronte

LAE PROSPECTVS PRIMVS AD AQVILONEM VERSVS
Areadat, figit lumina, corda rapit

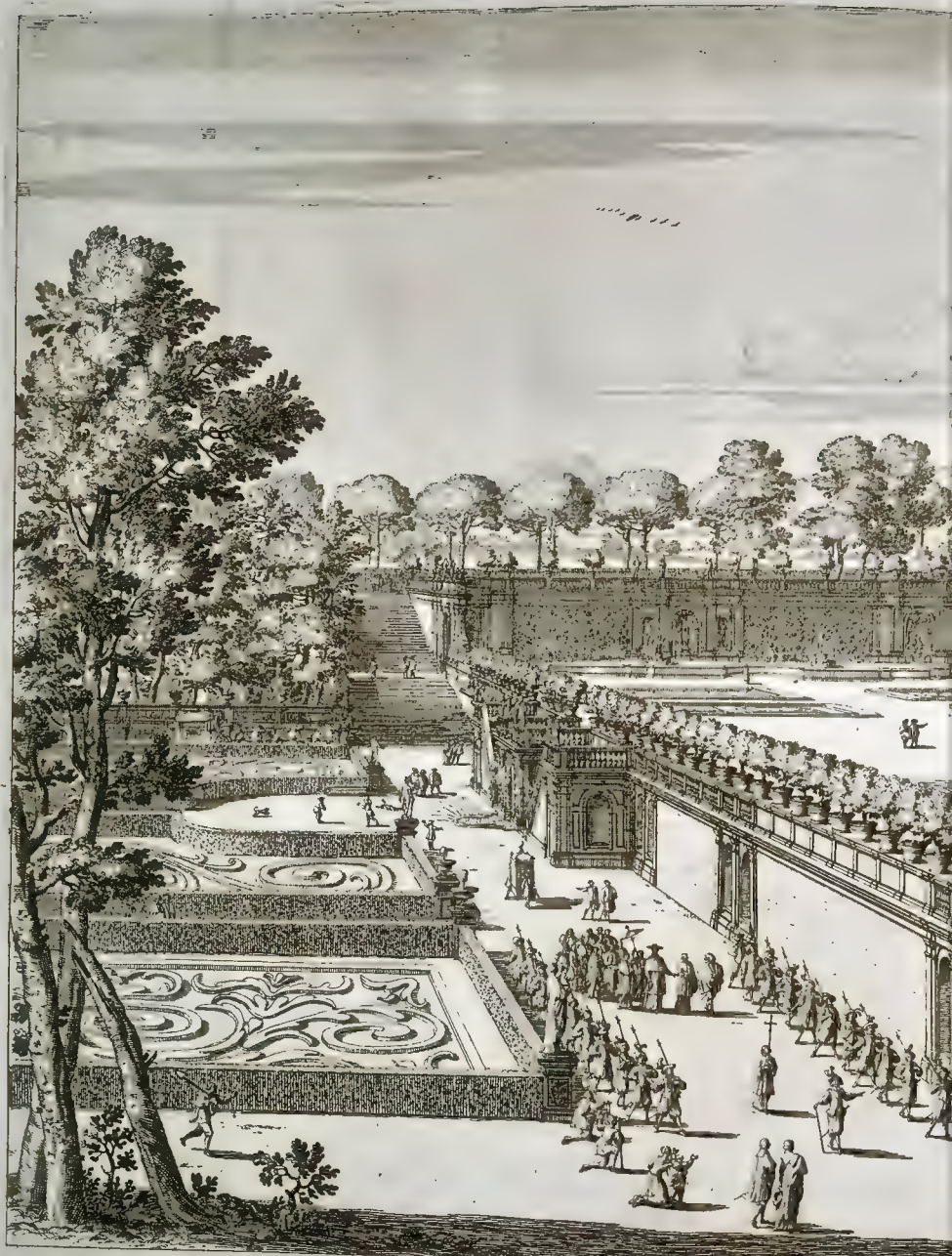

PAMPHILIAE VILLAE P.
Lauta licet pascet cultu domus, area flexu

PROSPECTVS SECVNDVS AVSTRVM EXCIPIENS A MERIDIE
Cernendi gliscit pasta uidendo fames

PAMPHILIAE VILLAE P
Deliciis fabricata Domum, quæ ferta coronant

PROSPECTVS TERTIVS, QVI A SOLE ORIENTE PROSPICITVR
Sunt hæc Regalis Regia ferta Domus

PAMPHILIAE VILLAE
Myrtea tonsa, nemus, flores, simulacra, theatrum

PROSPECTVS QVARTVS SOLEM ORIENTEM VIDENS
Si non hæc fatiant Lumina, nil fatiat

PAMPHILIAE VILLAE
Stagna superflui, dum cernis rustica fontis

PROSPECTVS QVINTVS AD MERIDIEM DIRECTVS
Urbani possis spernere fontis aquas

LILII PAMPHYLII FONS

Jo. Bapt. Falda delin et sculp.

Jo. Jacobi de Rabey, formis Remae ad Temp. paucis ex Prim. S. Pout.

FONS E CONSPECTV PRINCIPIS PORTAE VILLAE PAMPHYLIAE 24

Io. Bapt. Fildia del. et sculp.

Joh. de Rubis fecit. R. et me ad Temp. p. m. c. l. p. SP.

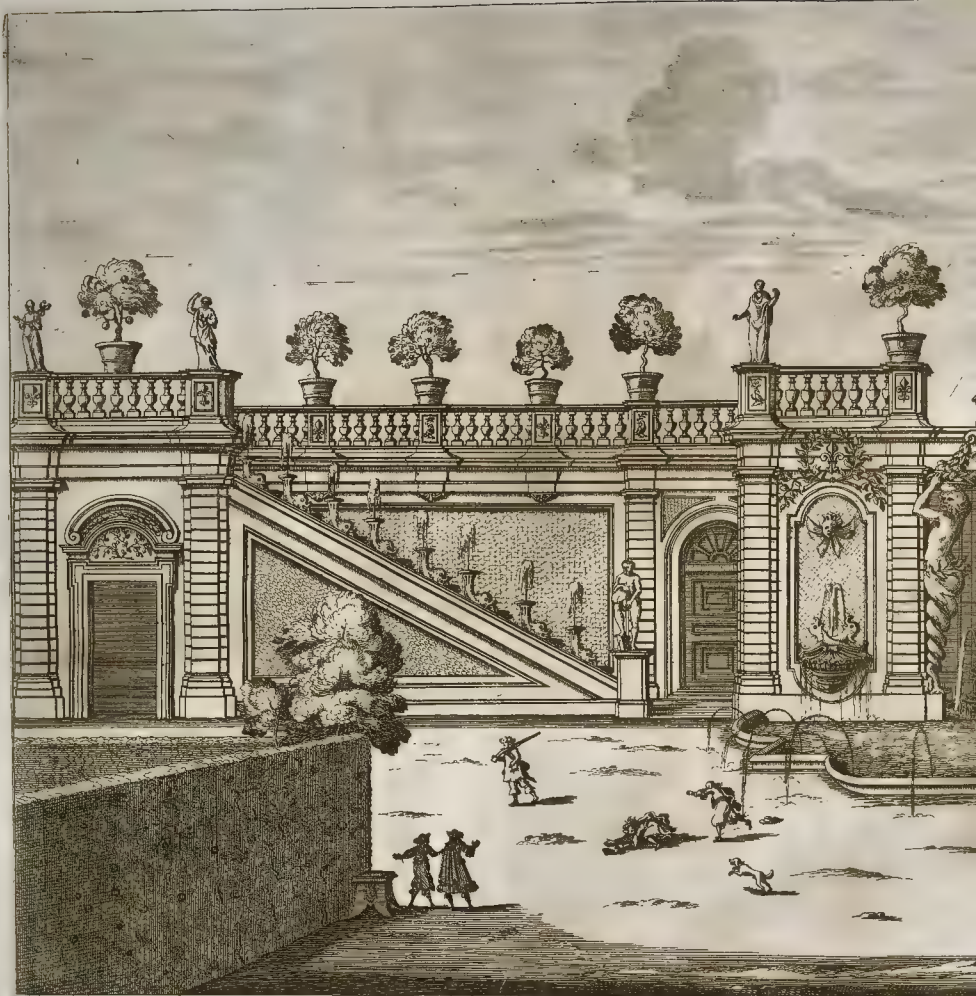

COLVMBÆ PAMPHYLIAE FONS.

Jo Bapt. Falda delin. et sculp.

Ad. Bacci de Rudis fecit: Romæ ad Temp. pacis cœd. P. S. Font.

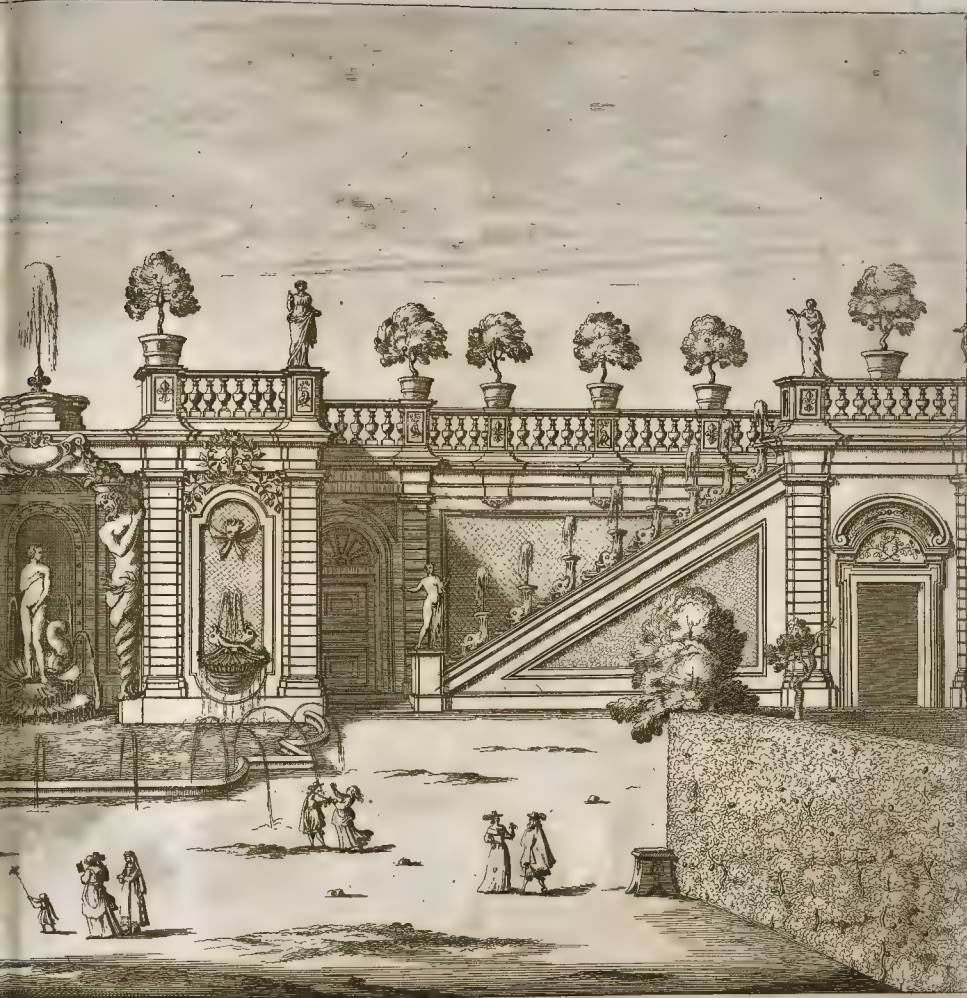

FONS. V.

Orta Venus pelago sal.

Pamphylijs dulci fonte

Jo Bapt. Falda delin. et sculp.

ENERIS.
 sis emerfit ab undis
 refurgit aquis

In Jacobi de Rubens fornis Roma ad Temp. pacis et Prin. S. Pont.

RARE 85-B
OVERSHE 13862
NB
87
75
P18
16--

